

Ferides de guerra

Preàmbul

El protagonista d'aquesta història és Lluís Cid Mayos, el primer ampostí deportat a Àustria. Nascut a Barcelona el 17 de gener de 1892, fou tinent d'alcalde per Esquerra Republicana de Catalunya entre febrer i octubre de 1936 i alcalde accidental d'Amposta durant el cop d'estat militar. El 13 d'agost de 1940, Lluís Cid Mayos fou deportat a Mauthausen, a l'edat de 48 anys. L'ampostí fou inscrit com a mecànic de professió i de religió catòlica. Lluís Cid Mayos seria assassinat el 7 de juliol de 1941 a les quatre de la tarda, en un dia amb 20 víctimes registrades en dues hores, de les 15 a les 17 hores.

Lluís Cid Mayos i la seva dona, Manuela Porres Culvi, a principis dels anys trenta.

Em desperto i tot és fosc. Després d'uns segons els meus ulls s'acostumen a l'espai i puc entreveure ombres difuminades. No sé què ha passat, no sé on soc, ni qui soc, ni per què. No recordo com em dic. Al meu voltant sols hi ha cares angoixades; tots estem igual. Intento recolzar-me d'alguna manera que no em facin més mal les ferides, però no hi ha sort. Estan per tot. Tracto de pensar que són marques de guerrer. Marques que en un futur podré observar amb la meva família recordant temps de guerra. Temps que no tornaran a ser-hi.

A poc a poc em torna la memòria. Ahir, 13 d'agost de 1940, vaig ser deportat. Encara no sé quin ha sigut el meu destí, però per les veus que sento he fet estimacions que soc a Alemanya. De sobte s'obri una porta que encara no havia distingit d'entre la foscor. Es perceben dos homes, alts, rossos i corpulents. Tots dos porten un uniforme elaborat per una túnica grisa, d'una tela aspra i pesada. Les mànigues, llargues, els arriben fins als canells on es poden apreciar uns freds botons metàl·lics. A sobre la túnica porten un braçalet distintiu amb l'esvàstica nazi, que ressalta amb el contrast que provoca el gris apagat de la seva vestimenta. Sí, oficialment, soc a Alemanya. Tracto d'analitzar la part inferior del seu uniforme, però tornen a tancar la porta ràpidament, aquesta vegada emportant-se a un home en contra de la seva voluntat. Tots ens quedem en silenci, menys un nen, que deu tindre uns dotze anys, el qual es posa a plorar. Observo el seu rostre. La seva mirada és plena de por i desesperació. Els seus llavis tremolen i tenen un color pàl·lid. Les seves mans sostenen amb fermesa un tros de pa ranci i dur com una pedra. Fem contacte visual i puc percebre que, tot i això, continua aferrat a la idea d'un demà millor. Un demà que per a molts de nosaltres potser no arriba.

He perdut el compte dels dies. S'ha fet de nit, i encara som aquí. Miro als costats i sols veig rostres cadavèrics i cossos inhumans. Les meves cames ja no funcionen. Miro darrere meu i percebo figures humanes caient unes al damunt de les altres. Els guàrdies mantenen una expressió freda i jo no em sento amb valor de pujar un altre esglaó més. Però ho faig. Cent vuitanta-sis en total. Cent vuitanta-sis esglaons on cada vegada soc més a prop de l'abisme.

Han passat ja onze mesos. Onze mesos sense trobar-li un sentit a la vida. S'obre la porta, i dos guàrdies em miren, amb uns ulls freds, directament a la cara. Penso que s'han equivocat, penso que no és a mi a qui busquen, que encara no m'ha arribat

l' hora. Però no serveix de res. M' agafen dels braços violentament i em porten lluny de la mirada dels altres presoners. Amb la vista al buit i els ossos sobresortint de la meva pell demacrada, sento com m' arrosseguen els genolls per un passadís fosc, amb destí a una cel·la subterrània. Crido, crido i els meus crits ressonen a les parets humides. Les ferides obertes i els ossos trencats són els meus testimonis silenciosos de l' infern que estic sofrint. El meu cap sols pensa en casa, en Manuela, amb el poble. Però, de cop i volta ja no penso en res, i és que avui, 7 de juliol de 1941, a les quatre de la tarda, he mort. He mort i ja no es pot fer res.